

Pendant - with figure of Mercurius

Metalwork Collection

Accession Nr.: E 65.8

Date of production: mid 17th century (presumably)

Place of production: **Germany** (presumably)

Materials: **gold**

Techniques: **champlevé enamel; ronde bosse enamel**

Dimensions:
height: 8,5 cm
length: 8,2 cm
width: 7 cm
thickness: 2,7 cm
weight: 113,5 g

A rich, symmetrical moulding of stylized foliage and scrolling ornaments with pairs of volutes is attached with screws to the narrow, vertical base-plate of the pendant. Above it a motif with the same applications: a ship, with a *ronde bosse* figure of the sitting Mercury, with a tiller in his right hand. The upper mouldings of the ornament — probably the mast and sail — are missing. On the rear side it is decorated with an inscription of cloisonné enamel: "Virtute duce, comite Fortuna" The pendant — because the Mercury figure — may be characterized as a peculiar variant of ship- pendants, much favoured in the renaissance and baroque periods no analogous piece is known. The content and terminology of the inscription have an antique origin — the source is presumably, (but not universally accepted as) Cicero's Epistles X. 3. 2. It is a recurrent topic of the works of early humanists and is often used in the emblematic literature of the 17th century, see: Gabriel Rollenhagen: *Emblematum Centuria Secunda*, Utrecht, 1613- No. 5.

Literature

- Szerk.: Rostás Tibor, G. Etényi Nóra: *Zrínyi Miklós : Költő, hadvezér, államférfi, 1620-1664*. Szépművészeti Múzeum - MNG, Budapest, 2014. - Nr. 31.
- szerző: Horváth Hilda: *Nemzeti kincstárunk, az Esterházy hercegi kincstár 20. századi története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - 19 A/262, 19 B (középen lent) kép
- Szerk.: Szilágyi András: *Műtárgyak a fraknói Esterházy-kincstárból az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - Nr. IV.3. (Szilágyi András)
- Szilágyi András: *Mercurius navigans. Un pendentif en forme de bateau provenant de la collection Esterházy*. *Ars Decorativa*, 25. (2007). Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2007. - és Nr. 8. kép
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 96. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 18.
- Szerk.: Pataki Judit: *Ékszerek, érmek, rendjelek*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - 5. és kép (Pandur Ildikó, Szilágyi András, G. Héri Veronika)
- Szilágyi András: *Az Esterházy-kincstár*. Helikon Kiadó, Budapest, 1994. - p. 73.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 4.31. (Szilágyi András)
- Szerk.: Galavics Géza: *A fraknói Esterházy-kincstár a történeti források tükrében. Magyarországi reneszánsz és barokk. Művészettörténeti tanulmányok*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975. - 34. kép (Héjjné Détári Angéla)

